
Handling 2020 nr 290

Utökning av förskolenämndens eget kapital 2020 samt disponering av överskottet under 2021

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker yrkande från D och S den 4 december 2020 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Förskolenämnden får utöka sitt eget kapital med hela överskottet för 2020 samt tillåts disponera upp till 80 mkr av överskottet under 2021.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Jörgen Fogelklou (SD), Jonas Attenius (S) och Martin Wannholt (D) yrkade bifall till yrkande från D och S den 4 december 2020. Vidare yrkade Jörgen Fogelklou (SD) bifall till tilläggsyrkande från SD den 4 december 2020.

Daniel Bernmar (V) yrkade bifall till yrkande från V och MP den 4 december 2020.

Karin Pleijel (MP) yrkade i första hand bifall till yrkande från V och MP den 4 december 2020 och i andra hand bifall till yrkande från D och S den 4 december 2020.

Ordföranden Axel Josefson (M) yrkade bifall till yrkande från M, L och C den 16 december 2020 och avslag på yrkande från D och S den 4 december 2020, yrkande från V och MP den 4 december 2020 och tilläggsyrkande från SD den 4 december 2020.

Vid omröstning i huvudvoteringen beträffande yrkande från M, L och C och yrkande från D och S röstade Helene Odenjung (L), Hampus Magnusson (M), Emmyly Bönfors (C) och ordföranden Axel Josefson (M) för bifall till yrkande från M, L och C.

Daniel Bernmar (V), Blerta Hoti (S), Martin Wannholt (D), Karin Pleijel (MP), Marina Johansson (S), Grith Fjeldmose (V), Jessica Blixt (D), Jörgen Fogelklou (SD) och Jonas Attenius (S) röstade för bifall till yrkande från D och S.

Kommunstyrelsen beslutade med fyra röster mot nio att bifalla yrkandet från D och S.

Vid omröstning beträffande bifall respektive avslag på tilläggsyrkandet från SD röstade Daniel Bernmar (V), Blerta Hoti (S), Helene Odenjung (L), Karin Pleijel (MP), Hampus Magnusson (M), Marina Johansson (S), Grith Fjeldmose (V), Emmyly Bönfors (C), Jonas Attenius (S) och ordföranden Axel Josefson (M) för avslag.

Jörgen Fogelklou (SD) röstade för bifall.

Martin Wannholt (D) och Jessica Blixt (D) avstod från att rösta.

Kommunstyrelsen beslutade med tio röster mot en att avslå tilläggsyrkandet från SD.

Ordföranden Axel Josefson (M), Helene Odenjung (L), Hampus Magnusson (M) och Emmyly Bönfors (C) reserverade sig mot beslutet enligt följande: Göteborgs Stads regler för ekonomisk uppföljning, budget och planering är ett styrande dokument som är beslutade av kommunfullmäktige. Stadens styrande dokument är stadens förutsättningarna för att nämnderna ska kunna göra rätt saker på rätt sätt. Genom att kommunstyrelsen beslutar om avsteg från styrande dokument går förbi kommunstyrelsen förbi kommunfullmäktiges roll, som är överordnat kommunstyrelsen.

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Socialdemokraterna och Demokraternas yrkande går emot Göteborgs Stads regler för ekonomisk uppföljning, budget och planering, §17 och §20. Beslutet innebär ett avsteg från ett styrande dokument som en majoritet av kommunfullmäktige har ställt sig bakom. Förskolenämnden har framfört att det finns ett behov av att tillföra 70 mnkr. I Alliansens budget, som är den beslutade budgeten för 2021, tillfördes 10 mnkr för att hantera ökade lokalkostnader, vilket leder till att behovet av 60 mnkr kvarstår.

Nämnderna kan bara använda så mycket av det egna kapitalet som finns avsatt kommuncentralt vilket är 200 mnkr för år 2021 enligt den beslutade budgeten. I Demokraternas budgetförslag var ingen beredskap avsatt för nämnderna vilket hade gjort att ingen nämnd hade haft någon beredskap på det egna kapitalet. När den summan förbrukas, finns det ingen beredskap kvar för det egna kapitalet. Genom att dela ut 20 mnkr mer än vad förvaltningen kräver tar man en större andel av reserven vilket gör att resterande nämnder får ett svårt år om stora delar av det egna kapitalet behövs. Vi reserverar oss till förmån för eget förslag och ställer oss inte bakom det en utökning av det egna kapitalet.

Jörgen Fogelklou (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Representanterna från D antecknade följande till protokollet: Vi håller med om intentionerna i SD:s tilläggsyrkande men detta är omhändertaget i Förskolenämnden. Demokraterna har redan fått igenom ett liknande uppdrag i Förskolenämnden i augusti i år gällande hur förvaltningen arbetar med att förskollärare genom frivillighet med positiva incitament kan byta till förskolor med låg andel förskollärare. För att följa upp detta har vi tillsammans med S också lagt ett uppföljningsyrkande.

Elisabet Lann (KD) antecknade följande till protokollet: Om jag hade haft rätt att rösta hade jag i huvudvoteringen röstat för bifall till yrkandet från M, L och C och i andra omröstningen för avslag på tilläggsyrkandet från SD.

Elisabet Lann (KD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 16 december 2020.

Göteborg den 16 december 2020
Göteborgs kommunstyrelse

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yrkande

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet)

2020-12-04

2.1.26

Förstärkning av Förskolenämndens ekonomi

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

- Förskolenämndens ram för 2021 utökas med 80 mkr. Finansiering sker genom att reducera kommuncentral avsättning avseende "Beredskap för nämndernas användning av eget kapital" med motsvarande summa.

Yrkandet

För drygt en månad sedan fattade fullmäktige beslut om budget 2021 för staden. Inget annat förslag än det rödgrönrosa hade budgeterat med de kostnader som Förskolenämnden själva hade identifierat. Det gjorde att nämnden omgående kastades in i en neddragningsdiskussion. För att nå en budget i balans skulle barnpengen behöva minskas med minst 3,9 %. Det är för oss helt oacceptabelt.

Det är glädjande att Socialdemokraterna och Demokraterna insett att så väl deras egna som högerstyrets förskolebudget är underfinansierade. Vi ser att förskolenämndens budget behöver kompenseras för att undvika nedskärningar och möjliggöra bland annat minskade barngrupper och ett förbättrat språkutvecklande arbetssätt samt en bibehållen nivå av barnomsorg nattetid. Vår bedömning är att 80 miljoner kronor går att finansiera inom ramen för den av fullmäktige beslutade budgeten.

Yrkande angående – Yrkande från D angående förstärkning av förskolenämndens ekonomi.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Förskolenämnden och förskoleförvaltningen får i uppdrag att ta fram en långsiktig personalplanering så att kompetent förskolepersonal kan anställas till stadens socioekonomiskt utsatta områden, utan tvångsförflyttning.
2. I övrigt bifalla yrkandet.

Yrkandet

Den underfinansierade förskolenämnden tvångsförflyttar via förskoleförvaltningen flera förskollärare och barnskötare i Göteborg.

Att förskoleförvaltningen har brist på förskollärare och tvingas tvångsförflytta utbildad personal till Göteborgs socioekonomiskt utsatta områden är oroväckande. Förskolepedagoger som under flera år arbetat med stadens barn, tvingas med kort varsel lämna kollegor, barn och föräldrar som de byggt upp en bra relation till.

Det är viktigt att i ett tidigt skede planera för och tillhandahålla den kompetens som krävs för att barnen ska få rätt omsorg och fortsatt lärande. En tydlig dialog mellan föräldrar, personal och pedagoger är viktig. Barnens bästa måste alltid komma först. Att rycka barn ur den trygga tillvaron genom att flytta på personalen motarbetar visionen om en förskola i världsklass.

Med en förnuftig budgetram kan personalen ges möjlighet att arbeta heltid. Med ökat antal arbetstimmar förbättras personaltätheten inom förskolan och samtidigt erbjuds de som nu vill arbeta heltid en sådan tjänst. Detta är en viktig jämlikhetsfråga som kommer stärka och göra förskolläraryrket attraktivt.

Yrkande
Särskilt yttrande
2020-12-16

M, L, C,
KD

Yrkande angående – Yrkande från D och S angående förstärkning av förskolenämndens ekonomi

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Yrkandet från D och S avslås.
2. Förskolenämnden kompenseras med 60 miljoner kronor för ökade lokalkostnader. Finansiering sker genom kommuncentrala medel i Göteborgs Stads budget 2021 för särskilda ändamål för evakueringskostnader med mera som kan klassas som lokalkostnader.

Yrkandet

Lokalnämnden har tidigare aviserat att avvecklingen av den nuvarande hyresmodellen för ett införande av en självkostnadsbaserad hyressättning är försenat och planeras införas den 1 januari 2022. Det leder till att år 2021 blir ett övergångsår med ökade kostnader för lokalnämndens hyresgäster och nu står vi mellan två hyresmodeller där merkostnaderna för lokaler inte har tydliggjorts i underlagen till budget. Förskolenämnden har framfört att det finns ett behov av att tillföra 70 mnkr. I den beslutade budgeten för Göteborgs Stad 2021 har 10 mnkr tillförts för att hantera ökade lokalkostnader, vilket leder till att behovet av 60 mnkr kvarstår. 20% av dessa tilldelas till friskolor. De tre faktorerna som påverkar underlagen är att vi dels har en ny hyresmodell som ska tas fram, dels den generella hyresökningen på 2,5% och andelen nya förskolor som har ökat. Dessa tre faktorer medför att lokalkompensationen inte varit tillräcklig till förskolenämnden.

I Göteborgs Stads budget för 2021 har förskolenämnden kompenserats för ökade hyreskostnader avseende övergångshyran enligt budgetunderlaget och kommuncentrala medel har avsatts för avrop kopplat till investeringsrelaterade driftskostnader. Vi föreslår att förskolenämnden kompenseras med 60 miljoner kronor för att kunna hantera de ökade lokalkostnaderna. Finansiering sker genom kommuncentrala medel i Göteborgs Stads budget 2021 för särskilda ändamål för evakueringskostnader med mera som kan klassas som lokalkostnader. Svårigheten att nå en uppskattad siffra i lokalkostnaderna delar Allianspartiera med flera andra partier och därav ser vi att vi behöver göra ovanstående omfördelning.

Kommunfullmäktige har Göteborgs Stads regler för ekonomisk uppföljning, budget och planering att gå efter där det i 20 § framgår hur nämnderna ska hantera sitt egna kapital. Syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbyggas. Den motiverade

nivån för förskolenämnden enligt kommunfullmäktiges riktlinjer är att det egna kapitalet ska ligga på mellan 60 000 – 80 000 tkr och regleras i bokslutsberedningen. Vi ser därför inte att en utökning av det egna kapitalet eller ett ianspråktagande beredskapen för nämndernas användning av eget kapital är rätt väg att gå. Om det uppstår kostnader som nämnden inte kan hantera under året, ska de använda sig av sitt egna kapital. En ny värdering sker vid den första uppföljningen år 2021.

Reviderat yrkande

(Demokraterna, Socialdemokraterna)

2020-11-25 (rev 2020-12-04)

Ärende nr: 2.1.26

Förstärkning av Förskolenämndens ekonomi

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

- Förskolenämnden får utöka sitt eget kapital med hela överskottet för 2020 samt tillåts disponera upp till 80 mkr av överskottet under 2021

Yrkandet

Förskolenämnden har att anta en budget och få fram en barnpeng i december utifrån de budgetförutsättningar som antagits av kommunfullmäktige. Den nya hyresmodellen slår hårt mot förskolenämnden som nu riskerar en kraftig nedmontering om nämnden inte kompenseras för de ökade hyreskostnaderna.

Budgettilldelningen från kommunfullmäktige tar inte höjd för de utökade kostnaderna som den nya hyresmodellen leder till. Om inte nämnden kompenseras för dessa merkostnader leder det enligt förvaltningens förslag till en minskad barnpeng med minst 3,9%. Detta ger bland annat konsekvenser som större barngrupper och minskat antal förskolelärare per enhet. För att inte tvingas sänka barnpengen ytterligare föreslås även andra besparingar såsom sämre öppettider för öppna förskolor samt att den för välfärdsarbetare så viktiga kvälls- och nattomsorg kan behöva minskas. Även skärgårdens förskola riskerar stora neddragningar med avsevärt försämrade förutsättningar.

Kommunfullmäktiges inriktningar för förskolenämnden är kostnadsdrivande avseende tex minskade barngrupper, barnens språkutveckling samt ökad och fördjupad tillsyn. Med nuvarande budget har förvaltningen flaggat för att de saknar möjlighet att ta sig an dessa inriktningar. Det finns en bred samsyn och oro i förskolenämnden kring anpassningarnas negativa konsekvenser för verksamheten.

I månadsuppföljningen för oktober prognosticerar Förskoleförvaltningen ett överskott på 70 mkr för 2020. Genom att förskolenämnden tillåts utöka det egna kapitalet (ingående balans är 74 mkr) med hela överskottet för 2020, utan reglering i kommande bokslutsberedning, och tillåts disponera upp till 80 mkr härav, kan merkostnader till följd av hyresmodellen under 2021 kompenseras. Beslutet innebär ett tillfälligt undantag från Göteborgs Stads regler för ekonomisk uppföljning, budget och planering, §17 och §20.

För 2022 och framåt hänskjuts frågan till ordinarie budgetprocess.

Vi vill dock understryka vikten av att Förskolenämnden fortsätter att arbeta aktivt med lokalplanering i samarbete med andra nämnder. Det gäller både befintliga och framtida lokaler. Det gäller särskilt samlokalisering, i centrala lägen, av exempelvis bostäder, kontor och äldreboenden för att således dela på kostnader för mark och byggnation.